

EDUSKUNNAN VASTAUS 35/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetun lain muuttamisesta (HE 10/2005 vp).

Valiokuntakäsittely

Valtiovarainvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (VaVM 3/2005 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista 1 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (467/1999) 20 §:n 4 momentti,

muutetaan 2, 4, 5, 8, 9, 11, 15 ja 16 §, 17 §:n otsikko ja 1 momentti, 22 §:n 3 momentti, 25 § ja 27 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 9 § laissa 1098/2000, sekä

lisätään lakiin uusi 9 a §, 13 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 15 a § seuraavasti:

2 §

Julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunta

Valtiovarainministeriön yhteydessä on julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunta (*JHTT-lautakunta*).

4 §

Tilintarkastajan ja tilintarkastusyhteisön riippumattomuus ja virkavastuu

Tilintarkastajalla ja tilintarkastusyhteisöllä on oltava edellytykset riippumattomaan tilintar-

kastukseen. Jos edellytykset puuttuvat, tilintarkastajan ja tilintarkastusyhteisön on kieltäydyttävä vastaanottamasta tehtävää tai luovuttava siitä.

Tilintarkastaja toimii tehtävässään virkavastuulla. Vahingonkorvausvelvollisuudesta on voimassa, mitä tämän lain 24 §:ssä säädetään.

5 §

Tilintarkastajan esteellisyys

Tilintarkastajan esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolain (434/2003) 27—30 §:ssä säädetään.

8 §

Tutkinto

Tutkinnon rakenteesta, suorittamistavasta ja tutkintovaatimuksiin kuuluvista oppiaineista säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

9 §

Oikeus osallistua tutkintoon

Tutkintoon on oikeus osallistua sillä, joka:

- 1) on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon;
- 2) on suorittanut muut vaadittavat opinnot;
- 3) on päätoimisesti toiminut julkishallinnon ja -talouden tehtävissä vähintään kolme vuotta; sekä
- 4) on toiminut tilintarkastustehtävissä vähintään kolme vuotta.

Siltä osin kuin 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua kokemusta on hankittu lakisääteisestä tilintarkastuksesta, työkokemuksesta vähintään kaksi kolmasosaa on oltava suoritettu tilintarkastajan ohjauksessa.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa ja 2 momentissa mainituista vaatimuksista poiketen tutkintoon on oikeus osallistua myös sillä, joka:

- 1) on suorittanut korkeakoulututkinnon ja jolla on vähintään seitsemän vuoden kokemus vaativista julkishallinnon laskentatoimen, rahoituksen ja oikeudellisista tehtävistä sekä vähintään kolmen vuoden käytännön kokemus tilintarkastuksesta; taikka

- 2) joka on suorittanut korkeakoulututkinnon ja toiminut vähintään 15 vuoden ajan ammattimaisesti julkishallinnon ja -talouden tilintarkastus- tai niihin rinnastettavissa tehtävissä.

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin:

- 1) 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen opintojen laajuudesta ja sisällöstä;

- 2) 1 momentin 3 kohdan mukaisen julkishallinnon ja -talouden tehtävissä saadun kokemuksen sisällöstä;

- 3) 1 momentin 4 kohdan mukaisen tilintarkastuskokemuksen sisällöstä;

- 4) 2 momentin mukaisen tilintarkastajan ohjauksen sisällöstä;

- 5) 3 momentin mukaisen kokemuksen sisällöstä.

Tutkinto-oikeuden voimassaolosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

9 a §

Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastajan on annettava kultakin tilikaudelta tilintarkastuskertomus. Tilintarkastuskertomuksen sisällöstä säädetään erikseen.

Kun tilintarkastus on tehty, tilintarkastajan on tehtävä siitä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen.

Jos tilintarkastaja kesken tilikauden havaitsee merkittävää huomauttamista tarkastettavan yhteisön hallinnosta tai taloudesta, hänen on viipymättä ilmoitettava asiasta tarkastettavan yhteisön hallitukselle tai muulle vastaavalle toimielimelle.

11 §

Tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja

Jos tilintarkastajaksi on valittu tilintarkastusyhteisö, sen on ilmoitettava viipymättä tarkastettavalle yhteisölle ja tarkastuksen tilaajalle päävastuullinen tilintarkastaja ja hänen varahenkilönsä. Päävastuullisen tilintarkastajan ja hänen varahenkilönsä tulee olla JHTT-tilintarkastajia.

13 §

Lautakunnan tehtävät

— — — — —
Tutkintoa järjestäessään lautakunnalla on oikeus käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita ja muuta henkilöstöä.

15 §

Valvonta ja laadunvarmistus

Lautakunta valvoo, että tilintarkastajat säilyttävät ammattitaitonsa ja että tilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisöt edelleen täyttävät tämän lain mukaiset hyväksymisen edellytykset sekä toimivat tämän lain ja muiden tarkastuksesta annettujen säännösten mukaisesti. Lautakunta ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, jos edellä mainituissa seikoissa ilmenee puutteita.

Lautakunta valvoo tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen laadunvarmistusta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan kuitenkin säätää, että lautakunta suorittaa osittain tai kokonaan tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen laadunvarmistuksen.

Lautakunnalla on valvonta- ja laadunvarmistustehtävien toteuttamiseksi oikeus käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita.

15 a §

Hallinto-oikeudellisten säädösten soveltaminen

Tämän lain 13 §:n 2 momentissa ja 15 §:n 3 momentissa mainittuihin henkilöihin sovelletaan, mitä hallintolaissa, kielilaissa (423/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut henkilöt toimivat virkavastuulla hoitaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä.

16 §

Tietojenantovelvollisuus

Lautakunnalla ja 15 §:n 3 momentissa mainituilla ulkopuolisilla asiantuntijoilla on oikeus saada tilintarkastajalta ja tilintarkastusyhteisöltä tarkastettavakseen kaikki toiminnan valvonnan kannalta tarpeelliseksi katsomansa asiakirjat ja muut tallenteet. Valvottavan on lisäksi toimitettava viipymättä lautakunnalle sen pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Mitä 18 §:ssä tai muualla laissa säädetään tilintarkastajan salassapitovelvollisuudesta, ei koske asiakirjojen ja muiden tallenteiden, tietojen tai selvitysten antamista valvontaa eikä laadunvarmistusta varten.

17 §

Lautakunnan salassapitovelvollisuus

Edellä 12 §:ssä, 13 §:n 2 momentissa ja 15 §:n 3 momentissa mainitut henkilöt eivät saa yksityisesti hyödyntää eivätkä sivulliselle ilmaista, mitä he tehtävänsä perusteella ovat saaneet tietää tilintarkastajan, tilintarkastusyhteisön tai jonkun muun taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista, ellei se, jonka hyväksi vaitiovelvollisuus on säädetty, suostu tietojen antamiseen.

22 §

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimuksen tai valituksen saa tehdä se:

- 1) jonka hakemus osallistua tutkintoon on hylätty;
- 2) joka on hylätty tutkinnossa tai jonka ei ole katsottu täyttävän muita kelpoisuusehtoja;
- 3) jonka hakemus tilintarkastusyhteisöksi hyväksymiseksi on hylätty;
- 4) jolle on annettu varoitus tai huomautus;
- 5) jonka hyväksyminen on peruutettu.

25 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset lautakunnan kokoonpanosta, henkilöstöstä ja tehtävistä, laadunvarmistuksen hoitamisesta sekä lautakunnalle annettavien selvitysten toimittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Siirtymäsäännökset

— — — — —
Edellä 9 §:n 2 momentissa säädettyä edellytystä toimimisesta tilintarkastajan ohjauksessa sovelletaan tilintarkastuskokemukseen, joka on saatu sen jälkeen, kun kuusi vuotta on kulunut tämän lain voimaantulosta.
— — — — —

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen lain voimaantuloa.

Lain 9 a ja 11 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran tilikauteen, joka alkaa lain voimaantulon jälkeen.

Lain 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua opintovaatimuksista poiketen sovelletaan 9 §:n 3 momentin 1 kohdan perusteella tutkinto-oikeuden saaviin hakijoihin vuoden 2007 loppuun tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sekä 9 §:n 3 momentin 2 kohdan perusteella tutkinto-oikeuden saaviin hakijoihin vuoden 2009 loppuun tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lain 9 §:n 3 momentin 2 kohdassa mainituista tutkintovaatimuksista poiketen myös merkonomin tutkinnon suorittaneella henkilöllä, jolle lautakunta on myöntänyt tutkinto-oikeuden ennen vuoden 2007 loppua, on oikeus osallistua tutkintoon.

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 2005